

แนวทางการจัดหายานพาหนะทางราชการของกองทัพบก
เพื่อได้รับประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก เอกธนิช วงษ์ทอง

หัวหน้ากองส่งกำลังบำรุง กรมการขนส่งทหารบก

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2566

เอกสารวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบกเพื่อได้รับ
ประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด

โดย พันเอก เอกธวัช วงษ์ทอง

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิง ธัญนุช สิงห์พันธุ์

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2566 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ **ดีมาก**

พลตรี

(เอก ชันดี)

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก

(นิพนธ์ บุญศิริ)

ประธานกรรมการ

พันเอก

(ศีกฤทธิ์ ไชยถา)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

พันเอกหญิง

(ธัญนุช สิงห์พันธุ์)

กรรมการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พินเอก เอกธัญช วงษ์ทอง
เรื่อง	แนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบกเพื่อได้รับ ประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด
วันที่	6 กันยายน 2566 จำนวนคำ:9,630 จำนวนหน้า:30
คำสำคัญ	แนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบก, คุ้มค่าสูงสุด
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

งานวิจัยนี้เน้นศึกษาแนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบกอย่างเหมาะสม โดยศึกษาตามแนวความคิดวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ เอกสารวิจัยคำสั่ง นโยบายที่เกี่ยวข้อง หาสาเหตุของสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบกและแนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบกอย่างเหมาะสม ภายใต้กรอบแนวความคิดเชิงยุทธศาสตร์ตามแนวทางที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด การวิเคราะห์ใช้ทฤษฎี SWOT Analysis ทำให้ทราบจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) อุปสรรค (Threats) และใช้ PESTEL analysis เพื่อตรวจสอบทิศทางและผลกระทบที่มีผลต่อการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบก เมื่อได้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ ทำให้ทราบแนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบก ซึ่งจากสภาพปัญหาการขาดแคลนยานพาหนะและข้อจำกัดด้านงบประมาณ การทยอยจัดหายานพาหนะทางธุรการโดยวิธีการเช่ารถยนต์พลังงานไฟฟ้ามาใช้ในราชการของกองทัพบกในอัตราส่วนที่เหมาะสมตามที่กองทัพบกได้รับจัดสรรงบประมาณนั้น จะช่วยแก้ไขปัญหขาดแคลนยานพาหนะของหน่วยได้ในระดับหนึ่ง ทำให้หน่วยมีรถใหม่พร้อมใช้งานตลอดเวลา มีมาตรฐานด้านความปลอดภัยสูงขึ้น มีการประกันภัยรวมทั้งจะช่วยลดภาระด้านงบประมาณในการส่งกำลังและซ่อมบำรุงของหน่วย อีกทั้ง เป็นการช่วยลดมลพิษทางอากาศ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

ABSTRACT

AUTHOR: COLONEL AEKTANUT WONGTONG
TITLE: Royal Thai Army Utility Vehicles worthiness procurement guideline
DATE: 6 September 2023 **WORDCOUNT:**9,630 **PAGES:**30
KEY TERMS: Procurement guidelines, Army Utility vehicles, Worthiness
CLASSIFICATION: Unclassified

This research emphasizes in the study of Royal Thai Army Utility Vehicles appropriate procurement guidelines which study in accordance to strategy research, document research, order, related policies, find root of problem and obstacle and their appropriate procurement guide line. In accordance to Army War College strategic research guidance, using SWOT analysis in order to find Strength, Weakness, Opportunity, Threat and using PESTEL analysis in order to check the direction and the effect of Royal Thai Army Utility Vehicles procurement. When the analysis data is achieved, we learnt the said procurement guide line. Due to the lack of vehicles and budget, the gradual procurement utility vehicles by the rental EV vehicles in the appropriate quantity to Royal Thai Army requirement. This will fix the problem of lacking vehicles which gain the readiness of utility vehicle in operation, higher safety standard. Having insurance will reduce unit budget in logistic support and maintenance, reduce pollution and environmental friendly.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรการของ กองทัพบกเพื่อได้รับประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด สำเร็จไปด้วยดีด้วยความกรุณาให้คำแนะนำ เป็นอย่างดียิ่งจาก พันเอก นิพนธ์ บุญศิริ รองผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก พันเอกหญิง ธัญญช สิงห์พันธุ์ อาจารย์กองวิจัยและพัฒนา ส่วนวิจัยและพัฒนาและวิชาการบริหารวิทยาลัย การทัพบก พันเอก ศักดิ์ฤทธิ์ ไชยธำ รองผู้บังคับกรมทหารขนส่ง ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่านและผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษาไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ พันเอก ดิษราพงษ์ เจริญมาก ผู้อำนวยการกองการศึกษา โรงเรียนทหารขนส่ง กรมการขนส่งทหารบก และข้าราชการนายทหารสัญญาบัตร นายทหาร ประทวน ลูกจ้าง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งข้อมูลจาก เอกสารวิจัยของนักศึกษาวิทยาลัยการทัพบก ซึ่งทำให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไป ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ที่ได้ให้ความรู้บรรยายวิชาการเขียนเอกสารวิจัย ส่วนบุคคล อีกทั้งคณาจารย์ส่วนการวิจัยและพัฒนาและวิชาการบริหาร วิทยาลัยการทัพบก ที่ให้คำแนะนำการเขียนเอกสารวิจัยส่วนบุคคล ตลอดจนผู้เขียนบทความ เอกสาร และ หนังสือต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาเพื่อหาข้อมูลนำมาวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้ทั้งที่อ้างถึงไว้ แล้วและไม่ได้อ้างถึงไว้ในโอกาสนี้ด้วย

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
วิธีการศึกษา	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง	7
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566-2580) ประเด็นความมั่นคง	9
แผนย่อย การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่ กระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ	
ร่างยุทธศาสตร์กองทัพบก (พ.ศ.2560-2579) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2	10
การเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมของกองทัพเพื่อป้องกันประเทศ	
สภาพปัญหาในการดำเนินการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบก	12
เปรียบเทียบความคุ้มค่าการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบกโดยวิธีการซื้อและการเช่า	17
วิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์	20
แนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบก	24
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	26
บทที่ 4 บทสรุป	
สรุปแนวทางสำคัญที่ได้จากการวิจัย	29
ข้อเสนอแนะ	30
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป	30
เอกสารอ้างอิง	
ประวัติย่อผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี¹ (2561 - 2580) ประกอบด้วยยุทธศาสตร์หลัก 6 ด้าน ดังนี้ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง, ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน, ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์, ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม, ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีวิสัยทัศน์หรือภาพในอนาคตของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ก็คือ "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" อธิบายขยายความได้ว่าในประเด็นความมั่นคงนั้นประเทศต้องมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุก ระดับทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน และปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคงในทุกระดับ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ที่เข้มแข็ง เป็นศูนย์กลางและที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน ระบบการเมืองมีความมั่นคง เป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาลสังคมมีความปรองดองและความสามัคคี สามารถฉีกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความสุข ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคงพอเพียงกับการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัย และความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน ฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมมีความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ² ประเด็นความมั่นคงยังได้กำหนดเป้าหมายสำคัญประการหนึ่ง คือ กองทัพเป็นหน่วยงานหลักด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง ซึ่งได้กำหนดแผนย่อย คือการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อ

ความมั่นคงของชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคง ทั้งระบบของประเทศ ให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศในทุ กมิติ ในขณะเดียวกัน กองทัพบกจำเป็นต้องมีแผนในการพัฒนาศักยภาพกองทัพ และ หน่วยงานด้านความมั่นคง ทั้งคน เครื่องมือ/ยุทโธปกรณ์ แผนปฏิบัติการ ตลอดจนการฝึก และระบบการบริหารจัดการ ให้มีความพร้อมอย่างเพียงพอ และเป็นรูปธรรม

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 (พ.ศ. 2560 – 2579) ในยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้าง การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ร่างกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็น มิตรต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตที่ยั่งยืน แผนแม่บทการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ พ.ศ. 2558-2593 ร่างแผนการปรับตัวการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ แผนที่นำทางการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ปี พ.ศ. 2564-2573 เพื่อให้สามารถ บรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกที่ร้อยละ 20 ภายในปี พ.ศ. 2573 (สำนักงาน นโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2560) และวันที่ 24 มีนาคม 2564 ที่ผ่านมามีคณะกรรมการนโยบายยานยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติได้กำหนดเป้าหมายภายในปี ค.ศ. 2035 (พ.ศ. 2578) ผู้ขับขี่ยานยนต์สามารถจดทะเบียนยานยนต์ใหม่ได้เฉพาะยานยนต์ไร้มลพิษ (ZEV) 100%

วิสัยทัศน์ของกองทัพบก³ที่ได้กำหนดไว้ คือ “เป็นกองทัพที่มีศักยภาพ ทันสมัย เป็นที่เชื่อมั่นของประชาชน และเป็นหนึ่งในกองทัพบกชั้นนำของภูมิภาค” ซึ่งได้ให้คำ จำกัดความข้อหนึ่งในเรื่องของ “ศักยภาพ” คือ ยุทโธปกรณ์ มีจำนวนครบตามอัตรา เพียงพอ มีประสิทธิภาพ และมีความทันสมัย สามารถใช้ในการปฏิบัติงาน สนองตอบ ภารกิจที่ได้รับมอบหมายรวมทั้งมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้ในการสนับสนุนปฏิบัติการ ฝึกการศึกษาที่มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีมาตรฐานสากลมีความ ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ และนอกจากนี้

ปัจจุบันกองทัพบกมีภารกิจที่สำคัญจำนวนมาก อาทิการพิทักษ์รักษาเอกราช และ ความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายนอก และภายในราชอาณาจักร การพิทักษ์รักษา ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ตลอดจนสนับสนุนภารกิจของสถาบัน

พระมหากษัตริย์ การปกป้อง พิทักษ์รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงตลอดจนสนับสนุนภารกิจอื่นของรัฐในการพัฒนาประเทศ การป้องกันและแก้ไขปัญหามาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชน เป็นต้น⁴ ซึ่งการปฏิบัติภารกิจดังกล่าวจำเป็นต้องมีบุคลากร เครื่องมือ ยุทโธปกรณ์ที่มีความพร้อมอย่างเพียงพอ มีความทันสมัยสามารถรองรับภารกิจได้อย่างต่อเนื่อง อนึ่งยุทโธปกรณ์ที่ใช้ในภารกิจข้างต้นก็คือนานพาหนะทางราชการ ที่กองทัพบกใช้การจัดซื้อยานพาหนะจากผู้ผลิตซึ่งจัดจำหน่ายทั่วไปในท้องตลาดมาใช้งานประจำการในกองทัพบก ซึ่งมีมูลค่าต่อหน่วย/คันสูง และในขณะที่ประจำการ กองทัพบกต้องมีภาระในการปรนนิบัติบำรุงและซ่อมบำรุง ซึ่งมีภาระต้องซ่อมบำรุงเพิ่มขึ้นทุกปีตามอายุการใช้งานของยานพาหนะ ในขณะที่กองทัพบกมีภารกิจในการใช้ยานพาหนะสายขนส่งจำนวนมากแต่มีงบประมาณจำกัด ไม่สามารถจัดหาได้เพียงพอต่อความต้องการใช้ยานพาหนะของหน่วยต่างๆในกองทัพบก

คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2564⁵ ขอให้ส่วนราชการพิจารณาดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างรถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้ามาใช้ในราชการแทนรถยนต์เดิมที่หมดอายุการใช้งาน หรือที่จะต้องจัดซื้อจัดจ้างขึ้นใหม่ เพื่อรองรับภารกิจใหม่หรือดำรงตำแหน่งใหม่ โดยระยะแรกให้ส่วนราชการที่มีที่ตั้งอยู่เขตกรุงเทพมหานคร ถือปฏิบัติตามแนวทางอย่างเคร่งครัด ซึ่งต่อมา เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2564 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำรถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้ามาใช้ในราชการ ซึ่งอนุมัติให้ในระหว่างที่โครงสร้างพื้นฐานและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับการใช้งานรถยนต์พลังงานไฟฟ้ายังไม่สมบูรณ์ ให้ทุกส่วนราชการสามารถจัดซื้อจัดจ้างรถยนต์ (รถตู้หรือรถกระบะ) สันดาปภายใน หรือ รถยนต์ไฟฟ้าแบบไฮบริด (HEV) หรือรถยนต์ไฟฟ้าแบบปลั๊ก-อิน ไฮบริด (PHEV) พรางไปก่อนได้ตามความจำเป็นและความเหมาะสม โดยเน้นรถยนต์ HEV หรือ PHEV เป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าและพลังงานทดแทนให้เพิ่มขึ้น รวมทั้งลดมลพิษทางอากาศที่เกิดจากไอเสียรถยนต์

กองทัพบกได้อนุมัติหลักการ⁶ ให้เช่ายานพาหนะทางราชการ จากเอกชนมาใช้ในราชการ แทนการจัดซื้อในบางส่วนเพื่อเป็นการทดลองใช้งานตั้งแต่ปีงบประมาณ 2558

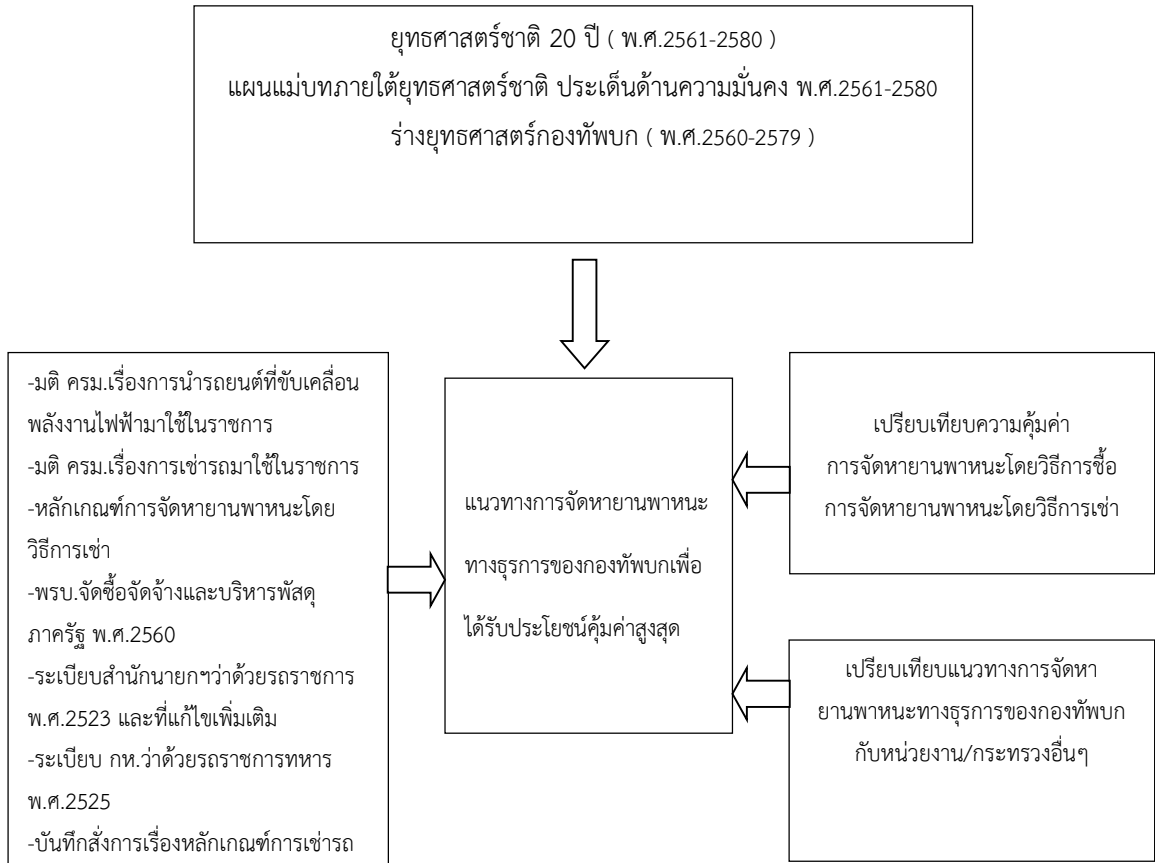
เป็นต้นไป ซึ่งการเข้ายานพาหนะดังกล่าวเป็นแนวทางหนึ่งจะทำให้หน่วยต่างๆได้ใช้ยานพาหนะได้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ประหยัดงบประมาณ ลดภาระในการส่งกำลังบำรุง และซ่อมบำรุง เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับเจ้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาถึงความสำคัญต่อการบรรลุภารกิจของกองทัพบกในการปฏิบัติงานเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและช่วยเหลือราษฎรจากภัยพิบัติต่างๆที่กระจายทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ ความพร้อมของยานพาหนะที่ใช้งานจึงเป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้นผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้เสนอจัดทำวิจัยในเรื่อง แนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบกเพื่อได้รับประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อกองทัพบกใช้เป็นกลไกการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ความมั่นคง ถือเป็นกรอบแนวทางการดำเนินการหลักที่จะนำไปสู่จุดหมายปลายทางในภาพรวมที่เป็นรูปธรรมชัดเจนในระยะ 20 ปี ตามที่ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ได้กำหนดเอาไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการดำเนินการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบก
2. เพื่อเปรียบเทียบความคุ้มค่าในการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบก โดยวิธีการซื้อและการเช่า
3. เพื่อเสนอแนวทางในการจัดหายานพาหนะทางธุรการให้กับกองทัพบก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. **แนวทางที่ใช้ในการศึกษา** วิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบงานวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามแนวทางที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนดโดยประยุกต์ใช้การวิจัยเอกสาร (documentary research) เป็นแนวทางในการทำวิจัย โดยทบทวนแนวความคิด ทฤษฎีและเอกสารทั้งของราชการและเอกชน

2. **กำหนดขอบเขตการศึกษา** ศึกษาจากเอกสาร คำสั่ง นโยบาย ทฤษฎี แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่อง ดังต่อไปนี้

2.1 การจัดซื้อและการซ่อมบำรุง

2.2 กระบวนการในการจัดซื้อ และการซ่อมบำรุงของกองทัพบก

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4 สรุปสิ่งที่ได้จากการทบทวน

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลทุติยภูมิ ทั้งจากเอกสารวิจัย คำสั่งและนโยบาย ที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์ในการวิเคราะห์การวิจัย SWOT Analysis

5.ขั้นตอนดำเนินงาน

กิจกรรม	2565		2566				
	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย	พ.ค.
พัฒนาและเสนอโครงสร้างวิจัย	→	→					
เก็บรวบรวมข้อมูล		→	→	→	→		
วิเคราะห์ข้อมูล				→	→	→	
การสรุปและอภิปรายผล					→	→	
การจัดทำรายงานวิจัยและรูปเล่ม							→

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.ทราบถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจัดหายานพาหนะทาง
ธุรกิจของกองทัพบก
2. ทราบความคุ้มค่าการจัดหายานพาหนะทางธุรกิจของกองทัพบกโดยวิธีการซื้อ
และการเช่า
3. ทราบแนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรกิจของกองทัพบกอย่างเหมาะสม

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

การวิเคราะห์แนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบกเพื่อได้รับประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด จะดำเนินการจัดระเบียบข้อมูลจาก ระเบียบ คำสั่ง นโยบาย ทฤษฎี และเอกสารทั้งของราชการและเอกชน การแสดงข้อมูลอยู่ในรูปแบบการพรรณนาโดยพิจารณาตามลำดับ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง
2. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566-2580) ประเด็นความมั่นคง แผนย่อย การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ
3. ร่างยุทธศาสตร์กองทัพบก (พ.ศ.2560-2579) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมของกองทัพเพื่อป้องกันประเทศ
4. สภาพปัญหาในการดำเนินการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบก
5. เปรียบเทียบความคุ้มค่าการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบกโดยวิธีการซื้อ และการเช่า
6. วิเคราะห์สถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์
7. แนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบก

1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580)

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ กองทัพหน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมี

ประสิทธิภาพ ตัวชี้วัด ประกอบด้วย ความสุขของประชากรไทย ความมั่นคง ปลอดภัยของประเทศ ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคงและการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความมั่นคง บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของไทยในประชาคมระหว่างประเทศ และ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม โดยประเด็น ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประกอบด้วย 5 ประเด็น ได้แก่

1.การรักษาความสงบภายในประเทศเพื่อสร้างเสริมความสงบเรียบร้อย และสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมือง โดย การพัฒนาและเสริมสร้างคน ในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อม ตระหนักในเรื่องความมั่นคง และมี ส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบัน หลักของชาติ การพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาล เห็นแก่ประโยชน์ของ ประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และการพัฒนาและเสริมสร้างกลไก ที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาคความมั่นคงที่สำคัญ

2.การป้องกันและแก้ไขปัญหาคที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงเพื่อแก้ไข ปัญหาเดิม และป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่เกิดขึ้น โดย การแก้ไขปัญหาคความมั่นคงในปัจจุบัน การติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาคที่อาจอุบัติขึ้นใหม่ การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล

3.การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อ ความมั่นคงของชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้าน ความมั่นคง โดย การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมี ประสิทธิภาพ การพัฒนาและฝึกพลั้งอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงาน ความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของ ประเทศ และเผชิญภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ และการพัฒนา ระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ

4.การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติรวมถึง องค์การภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อสร้างเสริมความสงบสุข สันติสุข ความมั่นคง และความเจริญ ก้าวหน้า ให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และโลก อย่างยั่งยืน โดย การเสริมสร้าง และรักษาดุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ การเสริมสร้างและ ดำรงไว้ซึ่ง สันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค และการร่วมมือทางการพัฒนากับ ประเทศเพื่อน บ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์การภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ

5.การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม เพื่อให้ กลไก สำคัญต่าง ๆ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้หลักธรรมาภิบาล และ การบังคับใช้ กฎหมายอย่างเคร่งครัด โดย การพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับ การติดตาม เผ่าระวัง แจ้ง เตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวม อย่างเป็นรูปธรรม การบริหาร จัดการความมั่นคงให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา ประเทศในมิติอื่น ๆ และการพัฒนากลไก และองค์กรขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

2. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566-2580)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยที่ 3 การพัฒนา ศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติเพื่อ ยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของประเทศ ให้มีความพร้อม ในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ สามารถติดตาม แจ้งเตือน ป้องกัน แก้ไขปัญหา และรับมือกับ ภัยคุกคาม รวมทั้งปัญหาที่อาจกระทบต่อความมั่นคง ในทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ตลอดถึง สามารถพิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง สถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและ เขตที่ประเทศไทย มีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบ เรียบร้อยของประชาชน และการพัฒนาประเทศ ได้ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย อย่างมีประสิทธิภาพตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด โดยมีแนวคิดในการ ดำเนินการที่สำคัญคือพัฒนาระบบงาน ด้านการข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ สามารถ ติดตาม แจ้งเตือน ระงับยับยั้ง ป้องกันปัญหาและภัยคุกคาม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อน จะเกิดเหตุการณ์หรือเหตุการณ์จะลุกลามต่อไป ในขณะที่เดียวกัน จะต้องมีแผน ในการ

พัฒนาศักยภาพกองทัพ และหน่วยงานด้านความมั่นคง ทั้งคน เครื่องมือ/ยุทโธปกรณ์ แผนปฏิบัติการ ตลอดจนการฝึกและระบบการบริหารจัดการ ให้มีความพร้อมอย่างเพียงพอ และเป็นรูปธรรม ในการเผชิญกับ ภัยคุกคามต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เช่น ภัยจากการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ตลอดจนสาธารณภัยและ ภัยพิบัติต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจัดทำแนวทางในการบริหารจัดการ และ/หรือแผนปฏิบัติการ ในการเผชิญกับภัยคุกคามแต่ละมิติให้เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ แผนย่อยด้านนี้จะรองรับประเด็น ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง 3 ประเด็น ได้แก่ 1.การพัฒนา ระบบงานข่าวกรองแห่งชาติ แบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ 2.การพัฒนาและฝึกพลังอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงาน ความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญกับ ภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ และ 3.การพัฒนา ระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ รวมทั้งสิ้น 5 แนวทาง ประกอบด้วย 1. การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแบบบูรณาการ 2. การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ 3 .การพัฒนา ศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง 4. การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ และ 5. การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางการทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศ และ องค์การนานาชาติ

3. ร่างยุทธศาสตร์กองทัพบก (พ.ศ.2560-2579)

ร่างยุทธศาสตร์กองทัพบก⁷ พ.ศ.2560–2579 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ ทบ.ปี2579 เพื่อเป็นเป้าหมายระยะยาวเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาและการปฏิบัติการกิจของกองทัพบกไว้คือ “เป็นกองทัพบกที่มีศักยภาพที่ทันสมัย เป็นที่เชื่อมั่นของประชาชนและเป็นหนึ่งในกองทัพบกชั้นนำของภูมิภาค” (Capable, Modern, Reliable and One of the Leading Armies in the Region) ซึ่งได้มีการปรับปรุง ให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับยุคเวลามากขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์มูลฐานดังนี้

1. เพื่อพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ให้มีความปลอดภัยสูงสุดและได้รับการเทิดทูนอย่างสมพระเกียรติ

2. เพื่อเตรียมกำลังกองทัพบกให้มีความพร้อมในการเผชิญภัยคุกคามทางทหาร
3. เพื่อรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ
4. เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนและเพื่อช่วยเหลือและบรรเทาผลกระทบจากสาธารณภัยต่างๆ
5. เพื่อดำรงและส่งเสริมเกียรติและศักดิ์ศรีของประเทศในประชาคมระหว่างประเทศ
6. เพื่อสร้างความไว้วางใจเชื่อมั่นจากประชาชนและหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการปฏิบัติงานของ ทบ.

ประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์: เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการกำหนดเป้าหมายวิธีการและทรัพยากรในการดำเนินการเพื่อให้การปฏิบัติราชการของทบ.มีประสิทธิผลและนำไปสู่วิสัยทัศน์ ทบ. ปี 2579 ตามที่กำหนดไว้จึงได้มีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues) จำนวน 6 ประเด็น รวมทั้งระบุกลยุทธ์ในการดำเนินการในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ไว้ ทั้งนี้เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมของกองทัพเพื่อป้องกันประเทศ ได้กำหนดแนวความคิดในการปฏิบัติ 4 แนวทางดังนี้

1. การปรับปรุงโครงสร้างกองทัพบก : กองทัพบกมีโครงสร้างกะทัดรัดเป็นกำลังอเนกประสงค์ อ่อนตัวและทันสมัยแบบสากล กลยุทธ์ /วิธีการ ได้แก่ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยกำลังรบเป็นกำลังรบผสมเหล่าระดับกรมจำนวน 2 ใน 3 ของหน่วยกำลังรบทั้งหมดพร้อมส่วนสนับสนุนตามสัดส่วน, หน่วยกำลังรบที่ไม่ได้จัดเป็นกำลังรบผสมเหล่าให้ปฏิบัติหน้าที่ ที่หน่วยประจำพื้นที่, ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยในส่วนต่างๆเป็นต้น

2. การเสริมสร้างความพร้อมรบ : กองทัพบกมีความพร้อมรบทั้งด้านกำลังพล ยุทโธปกรณ์ การฝึกศึกษาและแผนการปฏิบัติกลยุทธ์เสริมสร้างความพร้อมรบให้หน่วยต่างๆใน กำลังรบผสมเหล่ามีความพร้อมรบระดับ 1 (อัตราลด1)สำหรับหน่วยกำลังรบที่ไม่ประกอบกำลัง ในกำลังรบผสมเหล่าให้ปรับลดอัตรากำลังพล อัตรากำลังพลที่ว่างให้บรรจุกำลังพลสำรอง, พัฒนาระบบควบคุมและอำนวยความสะดวก, ปรับปรุงหลักนิยมการยุทธ์ร่วม,

พัฒนาระบบฐานข้อมูลข่าวกรองร่วมกองทัพไทย, ปรับปรุงหลักนิยมและระบบการฝึกศึกษาให้สอดคล้องกับกำลังรบผสมเหล่า, พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสารและไซเบอร์, ปรับปรุงแนวทางการกำหนดความต้องการจัดหา/ซ่อมแซมยุทโธปกรณ์หลัก / สำคัญ ของทบ. ให้มีความทันสมัย , ส่งเสริมและผลักดันผลการวิจัย และพัฒนาด้านยุทโธปกรณ์เพื่อการป้องกันประเทศโครงการต้นแบบ, ส่งเสริมการวิจัยยุทโธปกรณ์ร่วมกับเอกชนและต่างประเทศ เป็นต้น

3. การเสริมสร้างความต่อเนื่องในการรบ : กองทัพบกสามารถปฏิบัติการรบได้อย่างต่อเนื่องในห้วงระยะเวลาที่กำหนด กลยุทธ์ได้แก่ ปรับปรุงระบบส่งกำลังบำรุงให้สอดคล้องกับการใช้กำลังรบผสมเหล่า, ปรับปรุงระบบกำลังพลสำรองโดยแสวงประโยชน์จาก พ.ร.บ. กำลังพลสำรอง พ.ศ.2558 มุ่งเน้น การทดแทนในยามสงครามและการลดงบประมาณทหารประจำการ, พัฒนาเครือข่ายและจัดตั้งกำลังประชาชนจากทุกภาคส่วนเพื่อการป้องกันประเทศและเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบอื่นๆ เป็นต้น

4. การเสริมสร้างระบบป้องกันชายแดน : สถานการณ์ชายแดนมีความสงบเรียบร้อย กลยุทธ์ ได้แก่ สนับสนุนการแก้ไขปัญหาเส้นเขตแดน, สนับสนุนการดำเนินงานของกลไกความร่วมมือด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดนเพื่อสร้างความไว้วางใจ และลดความหวาดระแวง , พัฒนาระบบการแจ้งเตือนภัยคุกคามในพื้นที่ชายแดนและพื้นที่ระวางป้องกัน, สนับสนุนการค้าชายตามแนวชายแดนและการข้ามแดนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวชายแดน, จัดระเบียบพื้นที่ชายแดนให้มีความปลอดภัย เป็นต้น

4. สภาพปัญหาในการดำเนินการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบก

กองทัพบกมีนโยบายเร่งด่วนการบริหารจัดการยานพาหนะในภาพรวมของกองทัพบก ตามอนุมัติผู้บัญชาการทหารบก^๑ เรื่อง แนวทางบริหารจัดการยานพาหนะสายขนส่งที่มีอายุการใช้งานตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป โดยเร่งรัดจำหน่ายยานพาหนะสายขนส่งทุกประเภทที่มีอายุการใช้งานตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไปซึ่งมีสภาพชำรุดไม่เหมาะสมในการใช้งานเพื่อเป็นการลดภาระในการดูแลรักษา ประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 อะไหล่/ชิ้นส่วนซ่อม เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณของกองทัพบก โดยได้ดำเนินการจำหน่ายยานพาหนะสายขนส่งทั้งสิ้น 5,859 คัน

ยานพาหนะทางธุรการสายขนส่งที่สนับสนุนหน่วยในกองทัพบก สถานภาพ ณ ปัจจุบันมีความขาดแคลนรถส่วนบุคคลหรือรถยนต์ที่จะเอาไว้เพื่อกิจการอันเป็นส่วนรวมของหน่วยเป็นจำนวนมากประกอบกับรถส่วนบุคคลที่มีใช้ในปัจจุบันมีอายุการใช้งานมากซึ่งกรมการขนส่งทางบกในฐานะกรมฝ่ายยุทธการที่รับผิดชอบได้รวบรวมข้อมูลและจะทำบัญชีสถานภาพยานพาหนะสายขนส่งเมื่อปีงบประมาณ 2566 สรุปได้ว่า ประเภทรถโดยสารขนาดเล็กมีอัตรา 845 คัน ได้จ่ายตามอัตรา 741 ขาดอัตรา 104 ประเภทรถยนต์นั่งประจำหน่วยมีอัตรา 454 คัน ได้จ่ายตามอัตรา 81 คัน จึงขาดอัตรา 380 คัน ประเภทรถยนต์บรรทุกทุกประเภทขนาดเล็กมีอัตรา 1,953 ได้จ่ายตามอัตรา 1,599 คัน จึงขาดอัตรา 731 คัน ประเภทรถยนต์บรรทุกทุกประเภทเล็กใช้ในภูมิประเทศแบบที่ 2 มีอัตรา 1,928 ได้จ่ายตามอัตรา 1,384 คัน จึงขาดอัตรา 1,216 คัน ประเภทรถตรวจการณ์ทั่วไป มีอัตรา 168 คัน ได้จ่ายตามอัตรา 8 คัน จึงขาดอัตรา 160 คัน ประเภทรถโดยสารขนาดกลาง(ปรับอากาศ) มีอัตรา 12 คัน ได้จ่ายตามอัตรา 2 คัน จึงขาดอัตรา 10 คัน และ ประเภทรถยนต์บรรทุกทุกประเภทใหญ่มีอัตรา 1,644 ได้จ่ายตามอัตรา 1,146 คัน จึงขาดอัตรา 854 คัน

กองทัพบกได้ดำเนินการจัดหายานพาหนะสายขนส่ง ตามอนุมัติผู้บัญชาการทหารบก⁹ เรื่อง ความต้องการจัดหาและซ่อมแซมยุทธโปกรณ์หลัก/สำคัญของกองทัพบก ปี 2560-2569 แต่งบประมาณที่กองทัพบกที่รับการจัดสรรในแต่ละปีนั้นมีจำนวนจำกัดไม่สามารถจัดหาทดแทนได้ครบอัตรา และตามความต้องการของหน่วยได้

คำสั่ง ระเบียบ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบก

1. การจัดหาธุรการกองทัพบกได้ยึดถือระเบียบกระทรวงกลาโหม¹⁰ว่าด้วยรถราชการ พ.ศ.2525
2. ระเบียบกองทัพบกว่าด้วย การส่งกำลังบำรุงสิ่งอุปกรณ์¹¹ ประเภท 2 และ 4 พ.ศ.2534
3. พระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ¹² พ.ศ.2560

แนวทางการส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้า ¹³(EV) ของประเทศตามนโยบาย 30@30

ประเทศไทยกำลังก้าวสู่การเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าและชิ้นส่วนที่สำคัญของโลก โดยคณะกรรมการนโยบายยานยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติ ได้ออกแนวทางการ

ส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้า (EV) ตามนโยบาย 30@30 คือ การตั้งเป้าผลิตรถ ZEV (Zero Emission Vehicle) หรือรถยนต์ที่ปล่อยมลพิษเป็นศูนย์ ให้ได้อย่างน้อย 30% ของการผลิตยานยนต์ทั้งหมดในปี ค.ศ. 2030 หรือ พ.ศ. 2573 ถือเป็นอีกหนึ่งกลไกที่จะนำพาประเทศไทยเข้าสู่การเป็นสังคมคาร์บอนต่ำ (Low-carbon Society) ในอนาคตจากการประชุมคณะกรรมการนโยบายยานยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2564 ในวันที่ 12 พฤษภาคม 2564 ที่ผ่านมา ได้กำหนดเป้าหมายการผลิตและการใช้ ZEV ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการร่วมมือกันระหว่างทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในปี ค.ศ. 2030 หรือ พ.ศ. 2573 โดยมีรายละเอียดดังนี้

เป้าหมายการผลิตยานยนต์ไฟฟ้า ประเภทรถยนต์นั่งและรถกระบะ 725,000 คัน รถจักรยานยนต์ 675,000 คัน รถบัสและรถบรรทุก 34,000 คัน นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมการผลิตรถสามล้อ เรือโดยสาร และรถไฟระบบรางอีกด้วย

เป้าหมายการส่งเสริมการใช้ยานยนต์ไฟฟ้า ประเภทรถยนต์นั่งและรถกระบะ 440,000 คัน รถจักรยานยนต์ 650,000 คัน รถบัสและรถบรรทุก 33,000 คัน รวมถึงการกำหนดเป้าหมายการส่งเสริมสถานีอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้าสาธารณะแบบ Fast charge จำนวน 12,000 หัวจ่าย และสถานีสับเปลี่ยนแบตเตอรี่สำหรับรถจักรยานยนต์ไฟฟ้าจำนวน 1,450 สถานี และมีมาตรการส่งเสริม ZEV ในด้านต่าง ๆ ได้แก่

การส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าและชิ้นส่วน เพื่อให้ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าและชิ้นส่วน โดยได้มีการกำหนดมาตรฐานให้ครอบคลุมยานยนต์และชิ้นส่วนสำคัญ แผนส่งเสริมผู้ประกอบการรองรับการเปลี่ยนผ่านสู่ยานยนต์ไฟฟ้า และแผนการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรและกำลังคน

การส่งเสริมการใช้ยานยนต์ไฟฟ้า ทั้งมาตรการทางภาษีและไม่ใช้ภาษี โดยมีมาตรการ Quick win เป็นการส่งเสริมการใช้รถจักรยานยนต์ไฟฟ้าของธุรกิจขนส่งเชิงพาณิชย์และหน่วยงานรัฐ

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับยานยนต์ไฟฟ้า ทั้งการส่งเสริมสถานีอัดประจุไฟฟ้า การพัฒนากฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการอัดประจุ และการส่งเสริมเทคโนโลยีสมาร์ตกริด รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดอุตสาหกรรมการผลิตแบตเตอรี่ยานยนต์

ไฟฟ้าและการใช้แบตเตอรี่ที่ผลิตในประเทศ การจัดการแบตเตอรี่ใช้แล้วและการพัฒนา
กำลังคน

ทั้งนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี¹⁴ ได้มอบนโยบายส่วน
ราชการเริ่มต้นการใช้รถยนต์ไฟฟ้า ผ่านการจัดซื้อจัดจ้างรถยนต์ของส่วนราชการที่ในแต่ละ
ปีมีจำนวนมาก ทั้งรถกระบะ รถตู้ และรถยนต์ส่วนบุคคล ซึ่งการจัดซื้อจัดจ้างก็คง
เป็นไปตามนโยบาย ทயอยดำเนินการ เพราะปัจจุบันยังไม่มีรถไฟฟ้าแบบ 100% อาจจะต้อง
เริ่มในส่วนที่มีก่อน เช่น รถส่วนบุคคลที่ใช้ในราชการ

ในปี 2567 คณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (กมอ.) มีมติ
ผลักดันการใช้มาตรฐานไอเสีย ยูโร 5 ภายในวันที่ 1 มกราคม 2567 เพื่อช่วยลดการปล่อย
สารอันตรายออกจากเครื่องยนต์ของรถยนต์ อาทิ คาร์บอนมอนนอกไซด์ไฮโดรคาร์บอน
และปริมาณสารมลพิษอนุภาคหรือฝุ่น PM 2.5 ส่งผลให้รถบรรทุกและรถบัส ที่ใช้
เครื่องยนต์ดีเซลจะต้องมีการติดตั้งอุปกรณ์เพิ่มเติม ได้แก่ ตัวกรองเขม่าดีเซลในเครื่องยนต์
ดีเซล ซึ่งจะทำให้รถน้ำมันดีเซลหรือรถพลังงานไฟฟ้ามีราคาไม่ต่างกันมาก ในขณะที่รถ
พลังงานไฟฟ้าจะช่วยประหยัดต้นทุนค่าเชื้อเพลิงและสร้างความคุ้มค่ามากกว่า

ปัจจุบันประเทศไทยมีหลายบริษัทที่ดำเนินการ ผลิต จำหน่าย และให้บริการ
หลังขาย รถยนต์ไฟฟ้าเชิงพาณิชย์ ประเภท มอเตอร์ไซด์ รถตู้โดยสารและ รถบัสโดยสาร
รถบรรทุกขนาดเล็ก รถบรรทุกขนาดกลาง รถบรรทุกขนาดใหญ่ เช่น บริษัท ซีพี โฟตอน
เซลล์ จำกัด , บริษัท ไทยอีวี จำกัด , บริษัท เน็กซ์ พ้อยท์ จำกัด มหาชน เป็นต้น

นโยบายกองทัพบกสนับสนุนการใช้รถยนต์ไฟฟ้า

คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2564 ขอให้ส่วนราชการพิจารณา
ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างรถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้ามาใช้ในราชการแทนรถยนต์
เดิมที่หมดอายุการใช้งาน หรือที่จะต้องจัดซื้อจัดจ้างขึ้นใหม่ เพื่อรองรับภารกิจใหม่หรือ
ดำรงตำแหน่งใหม่ โดยระยะแรกให้ส่วนราชการที่มีที่ตั้งอยู่เขตกรุงเทพมหานครถือปฏิบัติ
ตามแนวทางอย่างเคร่งครัด ซึ่งต่อมา เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2564 คณะรัฐมนตรีได้มี
มติเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำรถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้ามาใช้ในราชการ ซึ่งอนุมัติ
ให้ในระหว่างที่โครงสร้างพื้นฐานและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับการใช้งานรถยนต์

พลังงานไฟฟ้ายังไม่สมบูรณ์ ให้ทุกส่วนราชการสามารถจัดซื้อจัดจ้างรถยนต์ (รถตู้หรือรถกระบะ) สันดาปภายใน หรือ รถยนต์ไฟฟ้าแบบไฮบริด (HEV) หรือรถยนต์ไฟฟ้าแบบปลั๊ก-อิน ไฮบริด (PHEV) พรางไปก่อนได้ตามความจำเป็นและความเหมาะสม โดยเน้นรถยนต์ HEV หรือ PHEV เป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริม ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าและพลังงานทดแทนให้เพิ่มขึ้น รวมทั้งลดมลพิษทางอากาศที่เกิดจากไอเสียรถยนต์ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ผู้บัญชาการทหารบกได้กรุณาอนุมัติหลักการ¹⁵แนวทางส่งเสริมผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าและพลังงานทดแทนจากผู้ผลิตภายในประเทศ โดยอนุมัติให้ กรมการขนส่งทหารบก แต่งตั้งคณะทำงานทดสอบ/ทดลองใช้รถโดยสารขนาดกลาง(พลังงานไฟฟ้า) ของบริษัทพลังงานบริสุทธิ์ จำกัด (มหาชน) เพื่อรับทราบข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับสมรรถนะ ความปลอดภัยในการขับขี่/โดยสาร อัตราการสิ้นเปลืองพลังงาน และค่าใช้จ่ายต่างๆที่เกิดขึ้นตามการใช้งาน สรุปผลการทดสอบได้ว่า มีสมรรถนะที่เหมาะสม สามารถตอบสนองต่อการปฏิบัติการกิจของหน่วยได้ องค์ประกอบการสนับสนุนการใช้งาน ได้แก่ สถานีบริการชาร์จไฟฟ้า และการบำรุงรักษามืออย่างเพียงพอในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ถึงแม้ว่าการจัดซื้อรถไฟฟ้าจะมีราคาสูงกว่ารถยนต์สันดาปภายใน แต่ในระยะยาวจะเป็นการช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา นับว่ามีความคุ้มค่า

นโยบายการเช่ารถยนต์มาใช้ในราชการ

คณะรัฐมนตรีมีมติ (11 กุมภาพันธ์ 2546) เห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอว่า เพื่อให้การเช่ารถยนต์จากภาคเอกชนมาใช้ในราชการมีความเหมาะสมคุ้มค่ามากที่สุด จึงให้กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และสำนักงบประมาณ เร่งรัดการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขระเบียบ หลักเกณฑ์ เกี่ยวกับการเช่ารถยนต์มาใช้ในราชการ ตลอดจนมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องให้มีความถูกต้องครบถ้วน และเหมาะสมสอดคล้องกับข้อเท็จจริงมากยิ่งขึ้น เช่น ระยะเวลา การเช่า เป็นต้น ให้แล้วเสร็จโดยเร็วแล้วเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาก่อนแจ้งเวียนให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ ทั้งนี้ ในระหว่างที่กระทรวงการคลัง และสำนักงบประมาณยังดำเนินการดังกล่าวไม่แล้วเสร็จ ให้ส่วนราชการชะลอการดำเนินการในการขอเช่ารถยนต์จากภาคเอกชนไปก่อน ยกเว้นกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่จะก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายแก่ทางราชการอย่างแท้จริง ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง และผู้มี

อำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกำกับดูแลเรื่องนี้อย่างเคร่งครัดด้วย และเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2546 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบหลักเกณฑ์ และแนวทางการดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเช่ารถยนต์มาใช้ในราชการ ตามที่กระทรวงการคลัง และสำนักงานประมาณได้ร่วมกันกำหนดเป็นกรณีพิเศษ และให้ดำเนินการต่อไปได้ ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ ซึ่งต่อมาวันที่ 22 พฤษภาคม 2550 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นควรปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการเช่ารถยนต์มาใช้ในราชการ เพื่อให้เกิดความชัดเจน ทันสมัย และสะดวกในการอ้างอิง และถือเป็นแนวทางปฏิบัติโดยได้กำหนดการทำสัญญาเช่ารถยนต์มาใช้ในราชการ ต้องมีระยะเวลาเช่ารถยนต์ในแต่ละครั้งเป็นระยะเวลา 5 ปี หากไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ให้ส่วนราชการเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติโดยตรงต่อไป

กองทัพบกได้อนุมัติหลักการให้เช่ายานพาหนะทางธุรการ จากเอกชนมาใช้ในราชการ แทนการจัดซื้อในบางส่วนเพื่อเป็นการทดลองใช้งานตั้งแต่ปีงบประมาณ 2558 เป็นต้นไป ซึ่งการเช่ายานพาหนะดังกล่าวเป็นแนวทางหนึ่งซึ่งทำให้หน่วยต่างๆ ได้ใช้ยานพาหนะได้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ประหยัดงบประมาณ ลดภาระในการส่งกำลังบำรุง และซ่อมบำรุง เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นอย่างดี

5.เปรียบเทียบความคุ้มค่าการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบกโดยวิธีการซื้อ และการเช่า

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลวิจัยของ พันเอก คีกรฤทธิ ไชยธา ซึ่งได้ทำวิจัยเรื่องความคุ้มค่าในการจัดหายานพาหนะทางธุรการมาใช้งานในราชการด้วยวิธีการเช่า¹⁶ ได้ทำข้อมูลเปรียบเทียบการซื้อและการเช่ายานพาหนะสายขนส่ง จำนวน 5 ประเภท ได้แก่ รถยนต์โดยสารขนาดเล็ก รถยนต์นั่งส่วนบุคคล และรถยนต์บรรทุกปกติขนาดเล็ก โดยได้นำปัจจัยที่เกี่ยวข้องไม่เพียงแคเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายด้านราคาการซื้อและการเช่าเพียงเท่านั้น แต่ได้นำค่าใช้จ่าย ด้าน ค่าก่อสร้าง/ซ่อมแซมอาคารโรงซ่อม ค่าสาธารณูปโภค ค่าเครื่องมือ/อุปกรณ์ ค่าสะสมชิ้นส่วนซ่อม ค่าจ้าง/เงินเดือน/ค่าสวัสดิการ/ค่าฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ช่างซ่อมในกรณีการซื้อ มาวิเคราะห์เปรียบเทียบออกมาเป็นตัวเลขด้วย ซึ่งได้ข้อสรุป ดังนี้

1. การจัดการรถยนต์โดยวิธีการซื้อ หากต้องการจัดหาให้ได้จำนวนมากพอตามความต้องการจะต้องใช้เงินลงทุนในแต่ละปีงบประมาณค่อนข้างสูง

2. จัดหาโดยวิธีการเช่าแทนการซื้อ เมื่อเทียบจำนวนต่อหน่วย/คันแล้วในภาพรวมจะใช้งบประมาณที่สูงกว่ามากก็จริง แต่ทางราชการจะได้รถยนต์มาใช้ในจำนวนที่ต้องการ ซึ่งผู้ให้เช่าได้รวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าปรนนิบัติบำรุง ค่าซ่อมแซม และค่าประกันภัยไว้ในวงเงินดังกล่าวแล้ว ทำให้กองทัพบกสามารถลดภาระด้านงบประมาณในการส่งกำลัง และซ่อมบำรุงยานพาหนะทางธุรการลงในห้วงเวลาที่เช่าได้เป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีรถใหม่พร้อมใช้งานตลอดระยะเวลาการเช่า

3. ผลการคำนวณเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการเช่ารถยนต์ และการซื้อรถยนต์ (เฉลี่ยต่อคัน) แสดงให้เห็นว่าการเช่ารถยนต์มาใช้ในราชการทั้ง 5 ประเภท มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการภาพรวมทั้งโครงการสูงกว่าการจัดการรถยนต์โดยวิธีการซื้อในภาพรวม ทั้งนี้หากมีการนำภาระค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่กองทัพบกต้องรับผิดชอบอยู่ในปัจจุบัน มาคิดเพิ่มเติม (เนื่องจากมีหน่วยงานซ่อมบำรุงเอง) เช่น ค่าก่อสร้าง/ซ่อมแซมอาคารโรงซ่อม ค่าสาธารณูปโภค ค่าเครื่องมือ/อุปกรณ์ ค่าสะสมชิ้นส่วนซ่อม ค่าจ้าง/เงินเดือน/ค่าสวัสดิการ/ค่าฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ช่างซ่อม รวมทั้งค่าเสียโอกาสในการใช้งานกรณีรถเสีย ไม่สามารถใช้งานราชการได้ ก็จะทำให้การจัดการรถยนต์มาใช้ในราชการโดยวิธีการซื้อมีค่าใช้จ่ายสูงยิ่งขึ้นไปอีก เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการเช่า

เปรียบเทียบข้อดี/ข้อเสียของการเช่า และการซื้อ

ข้อดีของการเช่า

1. เป็นการใช้งบประมาณในแต่ละปีงบประมาณไม่สูงนักโดยจ่ายเป็นงวดเท่ากันตลอดระยะเวลาที่เช่า
2. มีรถใหม่ให้พร้อมใช้ตลอดเวลาโดยมีบริการฉุกเฉิน 24 ชม. หรือมีรถทดแทนกรณีรถเสีย และใช้เวลาซ่อมนาน โดยมีศูนย์บริการทั่วประเทศ
3. ผู้ให้เช่ารับผิดชอบค่าปรนนิบัติบำรุง ค่าซ่อมบำรุง การตรวจสภาพ การเปลี่ยนชิ้นส่วนตามวรอบ และผู้ให้เช่ารับภาระค่าภาษีประจำปีและค่าประกันภัย (ประเภทที่ 1)

4. ใต้รถรุ่นใหม่ ทันสมัย ประหยัดเชื้อเพลิง และสามารถติดตั้งอุปกรณ์เสริม หรือดัดแปลงให้เหมาะสมกับความต้องการใช้งานของหน่วยใช้ (กรณีนำไปใช้งานในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้)
5. หน่วยไม่ต้องการรับภาระเรื่องซากรถ และการจำหน่ายซาก

ข้อเสียของการเช่า

1. หน่วยมีภาระที่จะต้องตั้งงบประมาณต่อเนื่องตลอดระยะเวลาในการเช่า
2. รถเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ให้เช่ามิได้เป็นของราชการ
3. หากผู้เช่ามีชั่วโมงการใช้งานรถน้อยจะไม่คุ้มค่าเช่าตามอัตรา ที่ผู้ให้เช่าคิดค่าใช้จ่าย

ข้อดีของการซื้อ

1. เป็นการใช้งบประมาณเพียงครั้งเดียวในการซื้อ ไม่เป็นภาระต่อเนื่องในการตั้งงบประมาณ
2. รถเป็นกรรมสิทธิ์ของทางราชการ ซึ่งทางราชการสามารถใช้งานได้ตลอดจนกว่าจะหมดสภาพ หรือชำรุดซ่อมไม่คุ้มค่า (อายุเฉลี่ยมากกว่า 10 ปีขึ้นไป)
3. ส่วนราชการสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับภารกิจ ได้โดยไม่เป็นการละเมิด

สิทธิ์ของผู้อื่น

ข้อเสียของการซื้อ

1. เป็นการใช้จ่ายเงินงบประมาณที่สูงในแต่ละปี และได้ปริมาณรถที่ต้องการในจำนวนจำกัด
2. ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการปรนนิบัติบำรุง และซ่อมบำรุง
3. กรณีไม่การประกันภัยประเภทที่ 1 หากเกิดอุบัติเหตุ หรือความเสียหายใด ๆ จะต้องใช้เงินงบประมาณของทางราชการ หรือเรียกชดใช้จากผู้เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา และเพิ่มภาระความเสี่ยงในการใช้รถให้กับผู้ขับซึ่งอย่างไม่สามารถเลี่ยงได้
4. การซ่อมบำรุงใช้ได้อย่างจำกัด โดยขึ้นอยู่กับงบประมาณที่ได้รับของแต่ละหน่วย
5. หน่วยมีภาระเรื่องซากรถ และการจำหน่ายซาก

6. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์

ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ในงานวิจัยเรื่องแนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรกิจให้กับกองทัพบกเพื่อให้ประโยชน์สูงสุดในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยคือ ใช้ SWOT Analysis และ PESTEL analysis เพื่อตรวจสอบทิศทางและผลกระทบที่มีผลต่อแนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรกิจของกองทัพบก ดังนี้

ปัจจัยทางการเมือง (Political) ในสถานการณ์การปัจจุบันโลกเข้าสู่ยุคการเมืองระหว่างประเทศแบบหลายขั้วอำนาจ (Multi) โดยมีสหรัฐอเมริกาและจีนเป็นคู่แข่งที่แย่งชิงกันเป็นมหาอำนาจอันดับ 1 ของโลก ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือสงครามรัสเซีย ยูเครน ที่มีผลกระทบปัจจัยทางการเมืองระหว่างประเทศทำให้ราคาน้ำมันมีราคาปรับตัวที่สูงขึ้น

ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ (Economic) จากสถานการณ์ระบาดของโรคโควิด 19 ตั้งแต่ปลายปี 2562 ต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อสภาพด้านเศรษฐกิจโลกและของประเทศ ประชาชนยากจนมากขึ้น การค้าขายย่ำแย่ ธุรกิจหลายอย่างต้องหยุดชะงัก อุตสาหกรรมหลายแห่งต้องหยุดการผลิต ทุกภาคส่วนประสบความยากลำบาก รัฐบาลต้องใช้งบประมาณส่วนมากไปกับการป้องกันรักษาโรค โดยสรุปผลกระทบปัจจัยด้านเศรษฐกิจทำให้สถานการณ์ด้านความเป็นอยู่ของประชาชนอยู่ในภาวะแย่งลง

ปัจจัยทางด้านสังคม (Social) สภาพสังคมไทยอยู่ในสภาวะแตกแยกในด้านทางความคิดและความเชื่อมาโดยตลอดหลายทศวรรษ และแม้แต่รัฐบาลปัจจุบันก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาความแตกแยกนี้ได้ แลแม้รัฐบาลในตอนนี้ประสบปัญหาความเสื่อมศรัทธาจากประชาชนที่มองว่ารัฐบาลทหารไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ จึงเกิดการต่อต้านมาโดยตลอด มีการโจมตีประเด็นการซื้อยุทธภัณฑ์ต่างๆ ส่งผลให้รัฐบาลมีการตัดทอนงบประมาณด้านการทหารลดลงอย่างมาก และกองทัพบกถูกมองในเชิงลบ

ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technology) ในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีก้าวไกลมาก ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมในสิ่งประดิษฐ์มากมาย และส่งผลต่อรูปแบบ

วิถีชีวิตและการทำงานขององค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะความก้าวหน้าในการพัฒนารถยนต์พลังงานไฟฟ้า (Electric car) ซึ่งมีการพัฒนาอย่างมาก จนถึงขั้นเป็นรถยนต์ไร้คนขับทำให้เกิดแรงขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั่วโลกและส่งผลถึงประเทศในที่สุดโดยสรุปผลกระทบด้านเทคโนโลยีทำให้กองทัพต้องพิจารณาหาเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาทำงานของกองทัพให้ทันสมัย เช่น การใช้รถยนต์ไฟฟ้า การใช้โดรนหรือการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตต่างๆ

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environment) สภาพแวดล้อมในประเทศไทย มีปัญหาหลายอย่างโดยเฉพาะสังคมเมือง ปัญหาจากการใช้รถยนต์จำนวนมากทำให้เกิดมลภาวะทางฝุ่นควันและมลภาวะทางเสียง ส่งผลให้ประชาชนได้รับอันตรายและผลกระทบทางสุขภาพร่างกายเกิดการเจ็บป่วยทำให้ความนิยมเกี่ยวกับรถยนต์พลังงานไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น มีเสียงเรียกร้องจากประชาชนให้ลดการใช้ยานยนต์น้ำมันที่เป็นสาเหตุของมลภาวะทางอากาศในพื้นที่เมืองใหญ่โดยเสนอให้เปลี่ยนเป็นระบบขนส่งทางรางด้วยระบบไฟฟ้า ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าคิดหากเป็นเช่นนั้นแล้ว หน่วยทหารในเขตเมืองจะใช้รถยนต์ที่ใช้ระบบน้ำมันได้อย่างไร โดยสรุป ผลกระทบปัจจัยด้านเทคโนโลยีทำให้กองทัพต้องพิจารณาหารูปแบบแนวทางการจัดหายานยนต์ที่เหมาะสมสำหรับใช้ในกองทัพบก

ปัจจัยด้านกฎหมาย(Legal) กระแสการเปลี่ยนแปลงระบอบประชาธิปไตยของคนยุคใหม่ที่ต้องการให้รัฐบาลทำงานอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยเฉพาะนับจากมีพระราชกฤษฎีกาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good government) ทำให้หน่วยงานของรัฐต้องระมัดระวังในการใช้จ่ายและต้องสามารถตรวจสอบได้ สรุป ผลกระทบปัจจัยด้านกฎหมายทำให้กองทัพต้องควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณอย่างรัดกุม และพร้อมถูกตรวจสอบจากภาครัฐและประชาชน

จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยใช้ SWOT Analysis เป็นเครื่องมือเพื่อวิเคราะห์ จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) เพื่ออธิบายปัจจัยที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อแนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบก ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths) : S

1. กองทัพบกมียานพาหนะทางธุรการเป็นจำนวนมากและมีภารกิจในการใช้ยานพาหนะปฏิบัติงานทางธุรการ งานสนับสนุนเพื่อรักษาความสงบ และงานช่วยเหลือราษฎรจากภัยพิบัติต่างๆ ที่กระจายทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ

2. กองทัพบกมีการจัดซื้อยานพาหนะทางธุรการเพื่อแจกจ่ายหน่วยที่ขาดอัตรา และทดแทนยานพาหนะที่จำหน่าย เป็นประจำทุกปี

จุดอ่อน (Weakness) : W

1. กองทัพบกมียานพาหนะทางธุรการมีสภาพเก่าและขาดอัตราเป็นจำนวนมาก
2. กองทัพบกมีงบประมาณจำกัดและถูกปรับลดงบประมาณในงานการส่งกำลังและซ่อมบำรุง ลดลงทุกปี

3. การปรนนิบัติบำรุงและการซ่อมบำรุงยานพาหนะระดับหน่วย ขาดการดูแลเอาใจใส่

4. ยานพาหนะของกองทัพบกเสียหรือชำรุด การส่งซ่อมใช้เวลานาน

โอกาส (Opportunity) : O

1. นโยบายการเช่ารถมาใช้ในราชการ

2. นโยบายส่งเสริมการใช้รถพลังงานไฟฟ้า ตามที่ ครม.เห็นชอบในหลักการให้ทุกส่วนราชการพิจารณาดำเนินการจัดจ้างรถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้า มาใช้ในราชการแทนรถยนต์เดิมที่หมดอายุ

3. กระแสการใช้พลังงานสะอาดและการรักษาสภาพแวดล้อมทั่วโลกมีความเข้มข้นมากขึ้น ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงปารีส (Paris Agreement) ซึ่งตั้งเป้าหมายของการรักษาการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกให้ต่ำกว่า 2 องศาเซลเซียส

อุปสรรค (Threat) : T

1. สถานีชาร์ตแบตเตอรี่รถพลังงานไฟฟ้ามีน้อย ใช้งบประมาณสูงในการติดตั้ง

2. เทคโนโลยีรถพลังงานทางเลือกพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ทำให้หน่วยและบุคลากรที่เกี่ยวข้องพัฒนาไม่เท่าทันเทคโนโลยี

3. น้ำมันมีราคาแพงขึ้นเนื่องจากสถานการณ์ สงครามรัสเซีย-ยูเครน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหาโดยใช้เครื่องมือ TOWS Matrix ทำให้ได้กลยุทธ์ออกมาเป็น 4 รูปแบบ โดยมีรูปแบบการกำหนดกลยุทธ์ต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของตรวจสอบหาแนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรกิจของกองทัพบก ดังนี้

กลยุทธ์เชิงรุก (SO) : โดยการพิจารณาจัดหายานพาหนะทางธุรกิจโดยวิธีการซื้อหรือเช่า รถยนต์ที่ใช้พลังงานน้ำมันให้เต็มอัตราและเพียงพอต่อความต้องการของหน่วย

กลยุทธ์เชิงรับ (WT) : โดยมุ่งเน้นไปที่การดูแลยานพาหนะให้มีความพร้อมในการใช้งานได้นาน ภายใต้งบประมาณที่จำกัด โดยระดับหน่วยใช้ต้องใส่ใจดูแลรักษารถให้คงสภาพใช้งานได้ ด้วยการปรนนิบัติบำรุง ทำการส่งซ่อมเมื่อถึงกำหนดเวลา หน่วยที่มีภารกิจการซ่อมจะต้องมีการพัฒนาให้ทันกับเทคโนโลยียานยนต์ในอนาคต อีกทั้งจะต้องเคร่งครัดในการควบคุมการใช้รถเท่าที่จำเป็น และเลือกใช้รถที่เหมาะสมกับภารกิจของหน่วย

กลยุทธ์ป้องกัน (ST) : จัดหายานพาหนะโดยเช่าหรือซื้อ ทดแทนเป็นบางส่วน ซึ่งในการนี้สามารถบรรเทาปัญหาการขาดแคลนยานพาหนะ ในระดับหนึ่ง ภายใต้งบประมาณที่จำกัด

กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) : เริ่มเปลี่ยนถ่ายยานพาหนะของกองทัพบกจากรถใช้น้ำมันเป็นรถพลังงานไฟฟ้า โดยที่กองทัพบกดำเนินการทยอยจัดหายานพาหนะทางธุรกิจโดยวิธีการเช่าประเภทรถพลังงานไฟฟ้าในอัตราที่เหมาะสมมาทดแทนรถที่ใช้พลังงานน้ำมัน ที่หมดอายุการใช้งาน

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ในงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ PESTEL analysis เพื่อตรวจสอบทิศทางและผลกระทบปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อบริบทในเรื่องนี้ โดยเฉพาะต่อกองทัพบก พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อแนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรกิจให้กับกองทัพบก ได้แก่ 1.แนวโน้มการลดลงและหมดสิ้นไปของพลังงานน้ำมันในอนาคต ส่งผลให้ทั่วโลกต้องคิดหาพลังงานทดแทนประเภทอื่นมาใช้สำหรับอุตสาหกรรมยานยนต์ 2.ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างประเทศและการสู้รบ

ระหว่าง รัสเซีย-ยูเครน ส่งผลต่อราคาน้ำมันในตลาดโลกและกระทบต่อบริบททั่วโลก 3. สภาพยานยนต์ส่วนมากในกองทัพบกมีขนาดใหญ่มีอัตราการสิ้นเปลืองสูงทำให้กองทัพต้องเสียงบประมาณในเรื่องนี้เป็นจำนวนมาก 4. กระแสการใช้พลังงานสะอาดและการรักษาสภาพแวดล้อมทั่วโลกมีความเข้มข้นมากขึ้นเรื่อยๆ แม้แต่ในยุทธศาสตร์ชาติ ก็ยังต้องกำหนดเรื่องนี้เป็นประเด็นหลัก คือยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 5. รัฐบาลต้องเผชิญกับปัญหาเสถียรภาพทางการเมืองมีการลดงบประมาณของกองทัพกลงอย่างมาก ส่งผลทำให้ให้กองทัพต้องมียุทธศาสตร์ในการลดจำนวนโครงการจัดหายุทโธปกรณ์ และ ผลของกฎหมายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ทำให้กองทัพต้องควบการใช้จ่ายงบประมาณอย่างรัดกุม และพร้อมรับการตรวจสอบอยู่เสมอ

7. แนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรการของกองทัพบก

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทำให้เห็นว่า กองทัพบกประสบปัญหาความขาดแคลนยานพาหนะประเภทต่างๆ เป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีงบประมาณมีจำนวนจำกัดไม่สามารถจัดหาได้ให้ครบตามอัตรา ประกอบกับยานพาหนะที่มีใช้อยู่ในปัจจุบัน มีอายุการใช้งานมานาน ต้องใช้งบประมาณในการซ่อมบำรุงสูง และมีระยะเวลาในการซ่อมบำรุงนาน ทำให้เกิดผลกระทบต่อการปฏิบัติการกิจต่างๆ ของหน่วย ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ กองทัพบกจะต้องหาแนวทางในการจัดหายานพาหนะทางธุรการให้กับกองทัพบกที่เหมาะสม จึงจะสามารถช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนรถยนต์ประเภทต่างๆ ของหน่วยได้เป็นอย่างดี ทำให้หน่วยมีรถพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา เพียงพอ สนับสนุนภารกิจกองทัพบกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดภาระด้านงบประมาณ การบำรุงรักษา ตลอดจนการซ่อมบำรุงของกองทัพบกในภาพรวม กองทัพบกมียานพาหนะเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน และอนาคต

สำหรับแนวทางในการจัดหายานพาหนะทางธุรการให้กับกองทัพบก ผู้วิจัยขอเสนอแก้ปัญหา คือ เริ่มการเปลี่ยนถ่ายยานพาหนะของกองทัพบกจากรถใช้น้ำมันเป็นรถพลังงานไฟฟ้า โดยที่กองทัพบกดำเนินการทยอยจัดหายานพาหนะทางธุรการโดยวิธีการเช่าประเภทรถพลังงานไฟฟ้าในอัตราที่เหมาะสมมาทดแทนรถที่ใช้พลังงานน้ำมัน ที่หมดอายุการใช้งาน โดยประเภทรถที่จะทำการเช่านั้น เป็นรถที่ใช้งานเป็นประจำ มีความถี่

ในการใช้งานสูง ได้แก่ รถยนต์นั่ง รถโดยสารขนาดเล็ก รถโดยสารขนาดกลาง รถโดยสาร
ขนาดใหญ่ รถยนต์บรรทุกปกติขนาดเล็ก และ รถยนต์บรรทุกปกติขนาดใหญ่

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรกิจของกองทัพบกเพื่อ
ได้รับประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาในการดำเนินการจัดหายานพาหนะทางธุรกิจของ
กองทัพบก ปัจจุบันเกิดจากการขาดแคลนยานพาหนะของหน่วยต่างๆของกองทัพบก การ
จัดหายานพาหนะมาใช้ในกองทัพบกไม่สอดคล้องต่อความต้องการ ทำให้ส่งผลกระทบต่อภารกิจ
ของหน่วย จากการศึกษาข้อมูลการจัดซื้อหรือการเช่ายานพาหนะธุรกิจ กองทัพบก
สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากมี ระเบียบ คำสั่ง และ มีนโยบายรองรับ อีกทั้งหน่วย
ราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ได้ใช้วิธีการเช่า เพราะมีความคุ้มค่ามากกว่า

2. ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจและเอกชน ที่
ดำเนินการใช้วิธีเช่ารถจากเอกชนมาใช้งานและมีการเช่าในปริมาณจำนวนมาก เช่น
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสรรพสามิต กองบัญชาการกองทัพไทย และองค์การขนส่ง
มวลชนกรุงเทพ ทั้งนี้การเช่ารถของหน่วยงานดังกล่าว มีเหตุผลความจำเป็นเพื่อแก้ไข
ปัญหาการขาดแคลนรถยนต์ในการปฏิบัติการกิจของแต่ละหน่วยงาน และมีวัตถุประสงค์
เพื่อให้หน่วยมียานพาหนะสำหรับใช้ในการปฏิบัติการกิจและสนับสนุนภารกิจที่ได้รับ
มอบหมายได้อย่างเพียงพอ ทดแทนของเดิมที่มีอายุใช้งานมายาวนาน เสื่อมสภาพและขาด
อัตรา ทำให้การปฏิบัติการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งลดภาระค่าใช้จ่ายในการซ่อม
บำรุง การจัดหา การเก็บรักษาชิ้นส่วนซ่อม ปัญหาด้านสถานที่ บุคลากร มีระบบควบคุม
ยานพาหนะ พร้อมทั้ง เพิ่มหลักประกันความปลอดภัยด้วยการซ่อมบำรุงที่ได้มาตรฐานจาก
ศูนย์บริการ มีการประกันภัยคุ้มครองประเภท 1 สร้างความมั่นใจในการใช้งานของพลขับ
และสามารถควบคุมการใช้งานยานพาหนะด้วยอุปกรณ์ GPRS ทั้งเส้นทางได้

3.ในการศึกษาถึงแนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรกิจของกองทัพบก
เพื่อได้รับประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด ซึ่งความคุ้มค่าดังกล่าว สามารถพิจารณาตามแนวทางการ
ประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติการกิจภาครัฐ¹⁷ โดยการประเมินความคุ้มค่าครอบคลุม

ประเด็น สำคัญ ใน 3 มิติ ได้แก่ มิติประสิทธิผล มิติประสิทธิภาพ และมิติผลกระทบ โดยพิจารณาได้ดังนี้

3.1 มิติประสิทธิผล สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดหายานพาหนะสายขนส่งสนับสนุนหน่วยในกองทัพบกได้จำนวนมากว่าการซื้อและอยู่ในสภาพใหม่พร้อมใช้งานโดยต่อเนื่อง ตลอดจนพิจารณาด้านค่าใช้จ่าย ก็ใช้งบประมาณที่น้อยกว่าการจัดซื้อรวมทั้งสามารถลด งบประมาณด้านการปรนนิบัติบำรุงตามระยะเวลาและการซ่อมบำรุงอีกด้วยทำให้ หน่วยใช้มีความมั่นใจในสภาพของยานพาหนะเนื่องจากเป็นรถสภาพใหม่ทั้งยังมีการประกัน อุบัติเหตุโดยผู้ให้เช่าเป็นผู้รับผิดชอบในค่าใช้จ่ายอีกด้วย

3.2 มิติประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องของการใช้งบประมาณของกองทัพบกที่มีอยู่อย่างจำกัด ในการจัดหายานพาหนะสายขนส่งสนับสนุนหน่วยที่มีความต้องการได้มากกว่าการซื้อจึงเป็นการใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัดให้ได้ผลลัพธ์ที่มากกว่าอีกด้วย ตลอดจนมีการควบคุมการใช้งานและตรวจสอบเป็นรายคันได้อย่างต่อเนื่องอีกด้วย

3.3 มิติด้านผลกระทบ มีผลกระทบในด้านที่ดีต่อหน่วยใช้เป็นอย่างมากที่ไม่ต้องมียานพาหนะจอด ใช้งานจอดอยู่ที่หน่วยเป็นภาระในการเสนอของงบประมาณการซ่อมบำรุงหรือรอชิ้นส่วน ซ่อมหน่วยจึงสามารถปฏิบัติงานด้านธุรการได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมีผลดีต่อภาพลักษณ์ของกองทัพบกเกิดความเชื่อมั่นของประชาชนว่ากองทัพบกมีความพร้อมในการปฏิบัติในทุกภารกิจที่ดีกว่าการใช้อยานพาหนะที่อยู่ในสภาพที่เก่าเนื่องจากใช้งานมานาน ตลอดจนมี ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่ารถสภาพเก่าอีกด้วย

4. แนวทางในการจัดหายานพาหนะทางธุรการให้กับกองทัพบก ผู้วิจัยได้การแนวทางแก้ปัญหาใหม่ การเปลี่ยนถ่ายยานพาหนะของกองทัพบกจากรถใช้น้ำมันเป็นรถพลังงานไฟฟ้า โดยที่กองทัพบกดำเนินการทยอยจัดหายานพาหนะทางธุรการด้วยวิธีการเช่าประเภทรถพลังงานไฟฟ้าในอัตราที่เหมาะสมมาทดแทนรถที่ใช้พลังงานน้ำมัน ที่เสื่อมสภาพและขาดอัตรา ภายใต้งบประมาณที่กองทัพบกได้รับจัดสรร โดยประเภทรถที่จะทำการเช่า เป็นรถที่ใช้งานเป็นประจำ มีความถี่ในการใช้งานสูง ได้แก่ รถยนต์นั่งรถโดยสารขนาดเล็ก รถโดยสารขนาดกลาง รถโดยสารขนาดใหญ่ รถยนต์บรรทุกทุกปกติขนาดเล็ก และ รถยนต์บรรทุกทุกปกติขนาดใหญ่ ทั้งนี้แนวทางดังกล่าวสามารถดำเนินการได้

เนื่องจาก เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลเรื่องการส่งเสริมการใช้รถพลังงานไฟฟ้า แนวทางการส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้า ตามนโยบาย 30/30 คือการตั้งเป้าผลิตยานยนต์ไร้มลภาวะ (Zero Emission Vehicle: ZEV) หรือ รถยนต์ที่ปล่อยมลพิษเป็นศูนย์ให้ได้อย่างน้อยร้อยละ 30 ของการผลิตยานยนต์ทั้งหมดใน ปี ค.ศ. 2030 ประหยัดงบประมาณของกองทัพบก เนื่องจากเป็นการทยอยจัดหาโดยใช้วิธีการเช่า ซึ่งวิธีการเช่านี้เป็นวิธีที่ประหยัดงบประมาณและคุ้มค่ามากกว่าการซื้อเนื่องจากได้จำนวนยานพาหนะมาใช้ในกองทัพบกมากกว่าและลดภาระงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุงและซ่อมบำรุง สอดคล้องกับวิจัยของพันเอก ศึกฤทธิ์ ไชยถา เรื่องคั่งค่าในการจัดหายานพาหนะทางธุรกิจมาใช้งานในราชการด้วยวิธีการเช่า ถือเป็น การช่วยประหยัดงบประมาณกองทัพบก และเป็นไปตามนโยบายกองทัพบกในปี 2564 ที่ระบุให้กองทัพมมีนโยบายลดจำนวนโครงการจัดหาทุโปกรณ์ที่มีราคาแพงจากต่างประเทศแต่ใช้เทคโนโลยีมาพัฒนากองทัพ การจัดการรถไฟฟ้ามาใช้ในกองทัพบกทดแทนรถยนต์เก่าที่เป็นระบบน้ำมัน สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ¹⁸ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพราะจะไม่มีควันดำหรือไอเสียไม่ก่อให้เกิดมลภาวะ เป็นพลังงานสะอาดช่วยประเทศชาติในการทำตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศที่จำกัดการเพิ่มของอุณหภูมิโลกและลดการปล่อยปล่อยก๊าซเรือนกระจก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วสันต์ ศรีสะอาด¹⁹ เรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าไทยที่พบว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าควรมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไปเนื่องจากเป็นเทคโนโลยีใหม่ มีบริบทที่เกี่ยวข้องมาก

บทที่ 4

บทสรุป

สรุปแนวทางสำคัญที่ได้จากการวิจัย

งานวิจัยเรื่องแนวทางการจัดหายานพาหนะทางธุรกิจของกองทัพบกเพื่อได้รับประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด ครั้งนี้ สามารถสรุปสิ่งที่ค้นพบและตอบคำถามวิจัยได้ดังนี้

1. กองทัพบกมียานพาหนะทางธุรกิจเป็นจำนวนมากและมีภารกิจในการใช้ยานพาหนะปฏิบัติงานทางธุรกิจ งานสนับสนุนเพื่อรักษาความสงบ และงานช่วยเหลือราษฎรจากภัยพิบัติต่างๆ ที่กระจายทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ ซึ่งปัจจุบันหน่วยของกองทัพบกยังขาดแคลนยานพาหนะทางธุรกิจเป็นจำนวนมาก ยานพาหนะมีอายุการใช้งานมานาน ปัญหาการซ่อมบำรุงใช้เวลาดำเนินการนาน และงบประมาณแต่ละปีที่ได้จัดสรรในการจัดหายานพาหนะมีจำนวนจำกัด ทำให้ยานพาหนะที่ใช้ในปฏิบัติงานในภารกิจต่างๆ ไม่เพียงพอ ไม่เต็มประสิทธิภาพ

2. วิธีการเช่านั้นเป็นวิธีที่ประหยัดงบประมาณและคุ้มค่ามากกว่าการซื้อ เนื่องจากได้จำนวนยานพาหนะมาใช้ในกองทัพบกมากกว่าและลดภาระงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุงและซ่อมบำรุง

3. แนวทางในการจัดหายานพาหนะทางธุรกิจให้กับกองทัพบก ผู้วิจัยขอเสนอแนวทาง การเปลี่ยนถ่ายยานพาหนะของกองทัพบกจากรถใช้น้ำมันเป็นรถพลังงานไฟฟ้า โดยที่กองทัพบกดำเนินการทยอยจัดหายานพาหนะทางธุรกิจด้วยวิธีการเช่าประเภทรถพลังงานไฟฟ้าในอัตราที่เหมาะสมมาทดแทนรถที่ใช้พลังงานน้ำมัน ที่เสื่อมสภาพและขาดอัตรา ภายใต้งบประมาณที่กองทัพบกได้รับจัดสรร โดยประเภทรถที่จะทำการเช่า เป็นรถที่ใช้งานเป็นประจำ มีความถี่ในการใช้งานสูง ได้แก่ รถยนต์นั่งรถโดยสารขนาดเล็ก รถโดยสารขนาดกลาง รถโดยสารขนาดใหญ่ รถยนต์บรรทุกทุกประเภท ขนาดเล็ก และ รถยนต์บรรทุกทุกประเภทขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลเรื่องการส่งเสริมการใช้รถพลังงานไฟฟ้า เนื่องจากการทยอยจัดหาโดยใช้วิธีการเช่านั้น เป็นการใช้งบประมาณแต่ละปีดำเนินการที่ไม่มากเกินไป ซึ่งวิธีการนี้เป็นวิธีที่ประหยัดงบประมาณ

และคุ้มค่ามากกว่า ได้จำนวนยานพาหนะมาใช้ในกองทัพมากกว่าและลดภาระงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุงและซ่อมบำรุง อีกทั้งการจัดการไฟฟ้ามาใช้ในกองทัพทดแทนรถยนต์เก่าที่เป็นระบบน้ำมันนั้น จะเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพราะจะไม่มีควันดำหรือไอเสียไม่ก่อให้เกิดมลภาวะอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรมีนโยบายส่งเสริมการใช้รถไฟฟ้าในหน่วยงานราชการที่ชัดเจน โดยให้หน่วยงานราชการ จัดทำแนวทางการจัดหายานพาหนะทางราชการ (พลังงานไฟฟ้า) และกำหนดไว้ใน แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5-10 ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วย กำหนดตัวชี้วัด คือ จำนวนรถไฟฟ้าและประเภทรถไฟฟ้าที่หามาบรรจุทดแทนในอัตราเพิ่มขึ้นในแต่ละปีจำนวนเท่าไร เป้าหมายให้หน่วยรถไฟฟ้าในอัตราจำนวนเท่าไร เพื่อให้เห็นเป้าหมายที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทำหน่วยงานสามารถกำหนดทิศทางในการดำเนินการ ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่รัฐบาลได้กำหนดไว้

2. รัฐบาลควรมีนโยบายสนับสนุนจัดตั้งสถานีอัดประจุ ให้หน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ เป็นกรณีเร่งด่วน เพื่อเตรียมรองรับรถพลังงานไฟฟ้าในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไปที่สามารถเชื่อมโยงต่อยอดกับการศึกษาวิจัย เรื่องแนวทางการจัดหายานพาหนะทางราชการของกองทัพบกเพื่อได้รับประโยชน์คุ้มค่าสูงสุดในครั้งนี้ ซึ่งในอนาคตจะต้องมีการปรับเปลี่ยนบริบทอย่างอง่างเพื่อให้ทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป ดังนั้น ควรต้องวิจัยพัฒนาควบคู่ไปด้วย เช่น การจัดหน่วย การส่งกำลัง การซ่อมบำรุง และการแก้ไขระเบียบคำสั่งที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ในการศึกษาวิจัยควรพิจารณากำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์และตัวชี้วัด เพื่อขับเคลื่อนแนวทางให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานสภาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580). [เข้าถึงเมื่อ 6 มกราคม 2566]: เข้าถึงได้จาก
2. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง [เข้าถึงเมื่อ 6 มกราคม 2566]: เข้าถึงได้จาก <http://nscr.nesdb.go.th/wp-content/uploads/2019/04/01.pdf>
3. วิสัยทัศน์ของกองทัพบก [เข้าถึงเมื่อ 6 มกราคม 2566]: เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/mtb31/posts/1238266623000044/>
4. แผนพัฒนากองทัพบก พ.ศ. 2560-2564 [เข้าถึงเมื่อ 6 มกราคม 2566]: เข้าถึงได้จาก <http://www.awc.ac.th/webpc/km61/04.pdf>
5. หนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ที่ นร.0505/ว3441 ลง 2 ธันวาคม 2564 เรื่อง การนำรถยนต์ที่ขับเคลื่อนพลังงานไฟฟ้ามาใช้ในราชการ [เข้าถึงเมื่อ 25 มกราคม 2566] : เข้าถึงได้จาก https://www.soc.go.th/wpcontent/uploads//2021/12/v64_3441.pdf
6. อนุมัติหลักการ ผบ.ทบ. เรื่อง การกำหนดความต้องการจัดหายานพาหนะ สาย ขส. สนับสนุนหน่วยต่างๆ ของ ทบ. ที่ขาดอัตราและทดแทนยานพาหนะที่มีอายุการใช้งานนาน https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_PlanOct2018.pdf
7. ร่างยุทธศาสตร์กองทัพบก (พ.ศ.2560-2579) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้าง ศักยภาพและความพร้อมของกองทัพเพื่อป้องกันประเทศ). [เข้าถึงเมื่อ 27 มีนาคม 2566]: เข้าถึงได้จาก <http://www.awc.ac.th/webpc/km61/04.pdf>
8. หนังสือกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ด่วนมาก ที่ กท 0404/388 ลง ก.พ. 63
9. หนังสือกรมยุทธการทหารบก ลับมาก ที่ กท 0403/131 ลง 17 เม.ย. 58
10. ระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยรถราชการ พ.ศ.2525
11. ระเบียบกองทัพบกว่าด้วย การส่งกำลังบำรุงสิ่งอุปกรณ์ ประเภท 2 และ 4 พ.ศ.2534
12. พระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560

13. สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน [เข้าถึงเมื่อ 27 มีนาคม 2566]
:เข้าถึงได้จาก https://www.eppo.go.th/epposite/index.php/th/ct-menu-item-1?option=com_k2&view=item&id=17415:ev-charging-221064-04
14. นโยบายว่าให้ส่วนราชการเริ่มต้นการใช้รถยนต์ไฟฟ้า[เข้าถึงเมื่อ 27 มีนาคม 2566] :
เข้าถึงได้จาก <https://www.ryt9.com/s/iq03/3276678>
15. หนังสือ กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ด่วนมาก ที่กท 0404/143 ลง 20 ม.ค. 65
16. พันเอก ศึกฤทธิ์ ไชยธา เรื่อง คุ่มค่าในการจัดหายานพาหนะทางธุรการมาใช้งานใน
ราชการด้วยวิธีการเช่า (วิทยาลัยการทหารบก) (2562
17. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี
; คู่มือการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติการกิจการรัฐ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553)
[เข้าถึงเมื่อ 27 มีนาคม 2566] :เข้าถึงได้จาก
https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=9536&filename=evaluate_develop
18. ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
[เข้าถึงเมื่อ 27 มีนาคม 2566] : เข้าถึงได้จาก <https://www.moac.go.th/pyp-dwl-files-402791791892>
19. วสันต์ ศรีสะอาด ชื่อเรื่อง การพัฒนาการใช้รถไฟฟ้าในประเทศไทย (วิทยานิพนธ์
วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต) กรุงเทพ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2562)

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ	พันเอก เอกธวัช วงษ์ทอง
วัน เดือน ปีเกิด	17 มีนาคม 2522
ประวัติสำเร็จการศึกษา	
พ.ศ. 2538	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม
พ.ศ. 2545	ปริญญาตรี วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2545 - 2549	ผู้บังคับหมวด กองร้อยทหารขนส่งรถยนต์บรรทุกเบาที่ 1 กองพันทหารขนส่งที่ 23 กองบัญชาการช่วยรบที่ 3
พ.ศ. 2549 - 2552	ผู้บังคับกองร้อยทหารขนส่งรถยนต์บรรทุกเบาที่ 1 กองพันทหารขนส่งที่ 23 กองบัญชาการช่วยรบที่ 3
พ.ศ. 2552 - 2554	ผู้บังคับกองร้อยทหารขนส่งรถยนต์บรรทุกเบา กองบัญชาการช่วยรบที่ 1
พ.ศ. 2554 - 2555	ประจำแผนกควบคุมการเคลื่อนย้าย ศูนย์ควบคุมส่ง กำลังบำรุง กองบัญชาการช่วยรบที่ 1
พ.ศ. 2555 - 2556	ประจำ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก
พ.ศ. 2556 - 2557	ประจำแผนก กองส่งกำลังบำรุง กรมการขนส่งทหารบก
พ.ศ. 2557 - 2560	หัวหน้าแผนกซ่อมบำรุง กองส่งกำลังบำรุง กรมการ ขนส่งทหารบก
พ.ศ. 2560 - 2560	หัวหน้าแผนกจัดหาต่างประเทศ กองจัดหา กรมการ ขนส่งทหารบก
พ.ศ. 2560 - 2563	ผู้บังคับกองพันทหารขนส่งที่ 1 กรมทหารขนส่ง
พ.ศ. 2563 - 2564	หัวหน้าแผนกรับส่งสิ่งอุปกรณ์ต่างประเทศ กองจัดการ เคลื่อนย้าย ศูนย์การเคลื่อนย้ายกองทัพบก
พ.ศ. 2564 - 2566	เสนาธิการ กรมทหารขนส่ง
ตำแหน่งปัจจุบัน	หัวหน้ากองส่งกำลังบำรุง กรมการขนส่งทหารบก